

T.C.
DANI TAY
ONBE NC DA RE
EsasNo : 2014/9839

Davacılar ve Yürütmenin

Durdurulmasını isteyenler: 1- Ankara Gümrük Mü avirleri Derne i

2- Nadir Elibol

Vekili: Av. Olgun Tuncay Ayvacı

Elgün Sokak No:8/13Kızılay Çankaya/ANKARA

Davalı: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

İstem Özet: 02.12.2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yetkilendirilmi gümrük mü avirli i ile ilgili 2 Seri No'lu Gümrük Genel Teli 'nde De i iklik Yapılmasına Dair Tebli 'in 4. maddesi ile Geçici 1. maddesinin; de i iklik ile yetkilendirilmi gümrük mü avirinin yaptı ı antrepoya e ya giri ve çıkı ı, dönemsel stok kaydıve elleçleme gibi i lemlerin ellerinden alındı ı,düzenleme ile birçok yetkilendirilmi gümrük mü avirinin ve çalı anının i siz kalaca ını, gümrük mü avirlerinin yıllardır faaliyette buldukları gümrük mü avirli i faaliyetlerini bırakarak yetkilendirilmi gümrük mü avirli imesle ine geçtikleri, yetkilendirilmi gümrük mü avirlerinin hukuki durumunun kanun ve yönetmelikle düzenlendi i, bu düzenlemeler yürürlükte bulundu u halde nerdeyse faaliyetlerini sona erdirecek biçimde tebli ile düzenleme getirilemeyece i ileri sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Yetkilendirilmi gümrük mü avirlerinin sorumlu oldukları antrepolarla ilgili yapılan denetimler sonucunda bazı hukukaaykırılıkların tespit edildi i, yetkilendirilmi gümrük mü avirlerinin çalı tı ı bazı antrepolarda tespit edilen usulsüzlüklere ili kin olarak gümrük müdürlüklerine yapılması gereken bildirimleri yapmamaları, e ya giri çıkı i lemlerine refakat etmemeleri ve kamu adına yukumlu oldukları görevin ifasında gerekli dikkat ve özeni göstermemeleri nedeniyle tebli ile de i ikli e gidildi i, de i iklik ile yetkilendirilmi gümrük mü avirli i uygulaması ortadan kaldırılmadı ı, bazı tespit i lemlerinin memurlar eliyle yapılması ekinde düzenlemeye gidildi i, 2008 yılında bazı gümrük i lemlerini yetkilendirilmi gümrük mü avirlerine devredilmesinin nedeninin memur aç ından kaynaklandı ını, 2008 yılından itibaren memur alımı gerçekte tirildi i ve artık personel sayısının yeterli oldu u, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 10/c maddesi ile , kanun koyucunun bir kısım tespit i lemlerindeki yetkisini devredebilece i düzenlenmi olsa da bu yetkinin nasıl kullanılaca ı veya hangi hukuki normla bu düzenlemelerin gerçekte tirilece ikonusundaki takdir yetkisinin gümrük idaresine bırakıldı ı, ortada yetkilendirilmi gümrük mü avirleri açısından bir kazanılmı haktan söz edilmesi mümkün olmadı ı iddiaları ile açılan davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerekti i savunulmaktadır.

Danı tay Tetkik Hakimi: Hüseyin Aydın

Dü üncesi: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nda ve 07.10.2009 tarih ve 27369 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Gümrük Yönetmeli 'nde yetkilendirilmi gümrük mü avirli ine ili kin düzenlemeler varlı ını devam ettirirken, idare tarafından haklı bir gerekçe ortaya konulmaksızında dava konusu düzenleme ile yetkilendirilmi gümrük mü avirlerinin faaliyetlerinin sona erdirilmesinde hukuka uyarlık görülmedi inden 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 27. maddesinde belirtilen ko ulların bakılan davada gerçekte mi oldu unun anlaşılması nedeniyle davacı talebinin kabulü ile dava konusu düzenlemelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmesi gerekti i

T.C.
DANI TAY
ONBE NC DA RE
EsasNo : 2014/9839

dü ünülmektedir.

TÜRK M LLET ADINA

Hüküm veren Danı tay Onbe inci Dairesince, davalı idarenin savunma ve Dairemizce verilen ara kararı cevabı geldi i görülerek yürütmenin durdurulması istemi yeniden incelendi, gere i görü üldü;

Dava, 02.12.2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yetkilendirilmi gümrük mü avirli i ile ilgili 2 Seri No'lu Gümrük Genel Teli 'inde De i iklik Yapılmasına Dair Tebli 'in 4. maddesi ile Geçici 1. maddesinin iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

02.12.2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yetkilendirilmi gümrük mü avirli i ile ilgili 2 Seri No'lu Gümrük Genel Tebli 'inde De i iklik Yapılmasına Dair Tebli 'in dava konusu 4. maddesinde "*Aynı Tebli in 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (6) ila (9) numaralı alt bentleri, 13 üncü maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları, 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (d) ve (e) bentleri, 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrası, 20 nci maddesinin iki ila altıncı fıkraları, 21 inci maddesinin dördüncü, on birinci ve on ikinci fıkraları, 23 üncü maddesinin be inci ve altıncı fıkraları ile geçici 2 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.*" hükmüne ve yine dava konusu edilen Tebli 'in Geçici 1. maddesinde; "*Bu Tebli in yürürlü e girmesinden önce aynı Tebli in 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (6) ila (9) numaralı alt bentleri uyarınca düzenlenmi sözle melere ili kin tespit i lemleri 31/12/2014 tarihine kadar sonlandırılır.*" hükmüne yer verildi i görülmü tür.

Dava konusu düzenleme ile genel ve özel antrepolara e ya giri çıkı i lemleri, gümrük yükümlülü ü sona erdikten sonra varsa ilgili kurumlarca yapılacak kontrol sonuçlarına göre gümrük gözetiminin sonlandırılması i lemleri, antrepoların altı ar aylık dönemler itibariyle sayım i lemleri ile antrepo rejimine tabi e yanın elleçleme gibi faaliyetlerin yetkilendirilmi gümrük mü avirlerince yapılmasına son verildi i görülmektedir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 10. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinde gümrük idaresinin gümrük mevzuatının do ru olarak uygulanması için gerekli gördü ü bütün önlemleri alabilece i bu çerçevede, e yanın gümrükçe onaylanmış bir i lem veya kullanıma tabi tutulmasına ili kin gerekli gördü ü **bir kısım tespit i lemlerinin, belirleyece i niteliklere sahip gümrük mü avirleri eliyle** yürütülmesine ili kin usul ve esasları düzenlemeye yetkili oldu u hükme ba lanmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun verdi i bu yetkiye dayalı olarak davalı idare tarafından 07.10.2009 tarih ve 27369 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Gümrük Yönetmeli i ile "*Yetkilendirilmi Gümrük Mü avirli i*" kurumu olu turulmu , anılan yönetmeli in 574. maddesinde yetkilendirilmi gümrük mü aviri; Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden ekonomik etkili gümrük rejimleri, nihai kullanım, basitle tirilmi usul uygulamaları ve di er gümrük i lemlerinin do ru olarak uygulanmasını sa lamak için Müste arlıkça belirlenen tespit i lemlerini yapmak üzere yetkilendirilen ve 576 ncı maddede belirtilen artları ta ıyan gümrük mü aviri olarak tanımlanmış, yetkilendirilmi gümrük mü avirli inin niteliklerine yer verilen 576. maddede yetkilendirilmi gümrük mü aviri olacak ki inin dolaylı temsil suretiyle gümrük idarelerinde i takip etmemesi ve bu amaçla kurulmu tüzel ki ilere ortak olmamasının yanında tespit i lemlerinin yapılaca ı ki iler ve antrepo i leticileri ile ortaklık ve çalı an statüde ili kisi bulunmaması gerekti i sayılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinin birlikte de erlendirilmesinden, yetkilendirilmi gümrük mü avirli i müessesesinin düzenlenmesinde, bürokratik i lemlerin azaltılması, gümrük i lemlerinin daha

T.C.
DANI TAY
ONBE NC DA RE
EsasNo : 2014/9839

hızlı sürede sonlandırılması ve böylelikle vatandaşlara daha kaliteli ve etkili kamu hizmeti sunulması ile birlikte teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanmasını temine ilkin faaliyetlerin etkili biçimde sürdürülmesinin hedeflendiği görülmüştür.

Kanun koyucunun yetkilendirilmiş gümrük müavirlerinin yürüttükleri hizmeti kamusal hizmet niteliğinde gördüğü, idarenin daha önce devlet memurlarına yaptırdığı bir çok gümrük işlemi, bilgi, tecrübe ve güven esasına dayalı olarak yetkilendirilmiş gümrük müavirlerine devrettiği, bu hizmeti yürüten yetkilendirilmiş gümrük müavirlerinin, dolaylı temsil suretiyle faaliyet gösteren gümrük müavirleri ile tespit işlemi yaptırdığı yükümlülüklerden bağımsız olarak faaliyet göstermesinin amaçlandığı anlaşılmıştır.

idareler, normlar hiyerarşisine aykırı olmayacak şekilde, hizmette etkinliğinin sağlanması için gerekli önlemleri almış, bu kapsamda mevzuat değişikliği yapma hususunda takdir yetkisine sahiptirler. Kamu hizmetlerinin hangi koşullar altında ve nasıl yürütüleceğini önceden saptamak her zaman mümkün olmadığı için, gelişen durumlara ayak uydurmak ve ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayabilmek amacıyla düzenleyici işlemler üzerinde gerekli değişiklikleri yapma hususunda idarelerin takdir yetkisi bulunmaktadır. Ancak, idareye tanınan bu takdir yetkisinin, idarenin keyfi olarak hareket edebileceği anlamına gelmeyeceği de zıttından varedir. Zira, takdir yetkisi ile idareye ancak hukuk kuralları içinde hareket özgürlüğü tanınmıştır. Yasa koyucu tarafından idareye tanınan bu yetkinin başta kamu yararı olmak üzere hizmet gereklerine, hukuk devleti, hukuk güvenliği ve kazanılmış haklara riayet ilkelerine uygun olarak kullanılması gerekmektedir.

Yetkilendirilmiş gümrük müavirliği ile ilgili müstearla yetki veren 4458 sayılı Gümrük Kanunu 10. maddesinin gerekçesinde, müstearla'nın bir kısım tespit işlemlerini, belirleyeceği niteliklere sahip gümrük müavirleri eliyle yürütülmesinde yetkili olduğu, bununla gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanmasını temine ilkin faaliyetlerin etkili biçimde sürdürülmesinin hedeflendiği belirtilmiştir.

Yetkilendirilmiş gümrük müavirleriyle ilgili olarak Gümrük Kanunu ve Yönetmeliğinde yer alan mevcut düzenlemeler kapsamında dava konusu tebliğ ile yetkilendirilmiş gümrük müavirlerinin yetkilerinin sınırlandırılmasına neden ihtiyaç duyulduğu Dairemizin E:2014/9839 sayılı dosyasında verilen 13.03.2015 tarihli ara kararı ile sorulmuştur; ara kararına cevaben davalı idarece gönderilen bilgi ve belgelerde, 2008 yılında bazı gümrük işlemlerinin yetkilendirilmiş gümrük müavirlerine devredilmesinin nedeninin memur açığından kaynaklandığı, 2008 yılından itibaren memur alımı gerçekleşmediği ve artık personel sayısının yeterli olduğu, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 10/c maddesi ile kanun koyucunun bir kısım tespit işlemlerindeki yetkisini devredebileceği düzenlenmiş olsa da bu yetkinin nasıl kullanılacağı veya hangi hukuki normla bu düzenlemelerin gerçekleştirileceğikonusundaki takdir yetkisinin gümrük idaresine bırakıldığı, anılan yetki çerçevesinde dava konusu düzenlemenin yapıldığı ileri sürülmüştür.

Ancak; davalı idarece yetkilendirilmiş gümrük müavirlerinin hangi kriter bakımından yetersiz bulunduğu açık bir şekilde ortaya konulmadığı gibi 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda ve anılan yönetmelikte yetkilendirilmiş gümrük müavirliğine ilişkin düzenlemeler varlığını devam ettirirken, idare tarafından haklı bir gerekçe ortaya konulmaksızın dava konusu düzenleme ile yetkilendirilmiş gümrük müavirlerinin faaliyetlerinin sona erdirildiği görülmüştür.

Öte yandan, davalı idare tarafından yetkilendirilmiş gümrük müavirlerinin sorumlu oldukları antrepolarla ilgili yapılan denetimler sonucunda pek çok hukuka aykırılıkların tespit edildiği gerekçe gösterilerek dava konusu düzenlemeye gidildiği belirtilmiştir. İse de Gümrük Yönetmeliği'nin "Yetkilendirilmiş Gümrük Müavirlerine Uygulanacak Cezalar ve Yetki Belgesi" maddesi 578.

T.C.
DANI TAY
ONBE NC DA RE
EsasNo : 2014/9839

maddesinin birinci fıkrasında "Yetkilendirilmi gümrük mü avirlerince yapılan tespit i lemlerine ili kin olarak mevzuata aykırı durumların belirlenmesi halinde yetkilendirilmi gümrük mü avirleri hakkında, gümrük mü avirleri hakkında verilecek disiplin cezalarını düzenleyen Kanunun geçici 6 ncı maddesi hükümlerinin uygulanaca ına ili kin düzenlemeye yer verildi i görüldü ünden, yetkilendirilmi gümrük mü avirlerince yapılan hukuka aykırı i lemlerin dava konusu düzenlemeyi gerektiren haklı bir gerekçe olamayaca ı sonucuna varılmı tır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle dava konusu 02.12.2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yetkilendirilmi gümrük mü avirli i ile ilgili 2 Seri No'lu Gümrük Genel Teli i'nde De i iklik Yapılmasına Dair Tebli 'in 4. maddesinin hukuka aykırılı ı saptandı ndan Anılan Tebli ingeçi süreci öngören Geçici 1. Maddesinin de hukuka aykırı oldu u açıktır.

Buna göre, 02.12.2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yetkilendirilmi gümrük mü avirli i ile ilgili 2 Seri No'lu Gümrük Genel Teli i'nde De i iklik Yapılmasına Dair Tebli 'in 4. maddesi ile Geçici 1. maddesinde yukarıda yapılan açıklamalar uyarınca hizmetin gereklerine, kamu yararına ve hukuka uyarlık görülmemi tir.

Ayrıca, yetkilendirilmi gümrük mü avirlerine gümrük mevzuatı uyarınca verilen bir kısım tespit i lemlerini yapma yetkisi dava konusu düzenlemeler ile sona erdirildi inden anılan düzenlemelerin uygulanmasının telafisi güç ve imkansız zararlara yol açaca ı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde sayılan ko ullar gerçekte mi oldu undan 02.12.2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yetkilendirilmi gümrük mü avirli i ile ilgili 2 Seri No'lu Gümrük Genel Teli i'nde De i iklik Yapılmasına Dair Tebli 'in 4. maddesinin yürütülmesinin durdurulmasına, anılan Kanun uyarınca, bu kararın tebli inde 13.03.2015 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan	Üye	Üye	Üye	Üye
Kırdar	Yunus	Ertu rul	Hannan	Dr. Gürsel
ÖZSOYLU	ÇET N	ARSLANO LU	YILBA I	ÖZKAN